

ΣΕΛΙΔΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΒΙΒΛΙΟΦΙΛΟΥΣ

Η ΒΙΒΛΟΣ ΤΟΥ ΔΙΑΒΟΛΟΥ

Ένα κειμήλιο της Βασιλικής Βιβλιοθήκης της Στοκχόλμης. Ένα τεράστιο βιβλίο καμωμένο από δέρματα 160 γαϊδάρων ! Τό περιεχόμενό του και η ιστορία του. Τό δώρο της βασίλισσας Χριστίνας. Ο αποτρόπαιος καλόγηρος και η θανατική καταδίκη του. «Σατανά. σώσε με !...». Η άλλόκοτη ιστορία της μονής Ποτλαρίτζ. Ο νέος Περιπλανώμενος Ίουδαίος κλπ.

Οι βιβλιοθηκάριοι της Βασιλικής Βιβλιοθήκης της Στοκχόλμης συγκεντρώνουν εξαιρετικά την προσοχή τους και φρουρούν μ' επιμέλεια ένα τεράστιο βιβλίο, αληθινό κειμήλιο, τό οποίον οί Σουηδοί όνομάζουν «Βιβλίον του Διαβόλου». Έχει όλόκληρη ιστορία και διαστάσεις γιγάντιες. Τό μήκος του είνε 90 εκατοστά του μέτρου, τό πλάτος του 50, και τό βάρος του τόσο, ώστε χρειάζονται τρεις γιά νά τό σηκώσουν. Τό βιβλίο αυτό του Διαβόλου αποτελείται από 309 σελίδες, άν και άλλοτε είχε 317. Τι έγιναν ή άλλες 8; Αυτό είνε ένα από τά μυστήρια πού τό περιβάλλουν. Τό παράδοξο αυτό βιβλίο έχει τή σατανική ιδιότητα νά χάνη από ένα φύλλο τον σέ αραϊότητα διαστήματα, μέ όλη τήν αυστηρότητα πού τό φυλάνε οί βιβλιοθηκάριοι. Πολλές φορές απέφασαν νά λύσουν τό μυστήριο αυτό, αλλά στάθηκε άδύνατον. Και γιά τόυτο εγεννήθησαν διάφοροι θρύλοι γύρω από τό διαβολικό βιβλίο, πού τό έκαναν έλκυστικό. Άλλο χαρακτηριστικό του βιβλίου είνε ότι έχει γραφτεί αποκλειστικώς μέ τό χέρι ενός και μόνου ανθρώπου, τουλάχιστον ως πρός τό πρώτο μέρος του. Άλλά τό σπουδαιότερο χαρακτηριστικό του είνε ότι γράφτηκε επάνω σέ περγαμινή και — μετά όλολογισμόν του μεγέθους του — απειδείχθη ότι εχρησιμοποιήθησαν γιά τή συγχρότητα του τά δέρματα 160 γαϊδάρων μετά συγχωρήσεως.

Τά γράμματα του είνε καιρώς γοτθικής και καλλιστή μορφής. Τά κεφαλαία του είνε από χρυσάφι, στολισμένα μέ χρώματα και μινιατούρες (μικρογραφίες). Είνε δεμένο μέ δέρμα και ξύλο βελανιδιάς στερεωτάτο, του οποίου τό πάχος είνε 4 1/2 πόντων, κλείνεται δέ μέ καλλιτεχνικώτατες κλειδαριές.

Όταν έξεροράγη ή μεγάλη πυρκαϊά της Στοκχόλμης, οί πυροσβέσται, γιά νά σώσουν τό βιβλίο τό πέταξαν στήν αύλή, και από τό λέπιο αυτό έπαθε άρκετές ζημιές, τής οποίας άργότερα επιδέξιοι τεχνίτες εδιόρθωσαν. Και στή μιά άκρη του τό βιβλίο φέρει άκόμη τά σημάδια κρικών, από τούς οποίους, κατά τή συνήθεια του Μεσαίωνα, περνούσε άλυσίδα μέ τήν οποία τό βιβλίο ήταν δεμένο γιά νά φυλάγεται από τούς κλέφτες.

Τό περιεχόμενον της Βιβλου του Διαβόλου είνε πολυποίκιλο και έντελώς άνομοιο. Γιατί αρχίζει μέ τήν Παλαιά Διαθήκη, έπειτα συνεχίζεται μέ τή Νέα, άκολουθώς περιέχει τήν Ιστορία του Ίουδαίου Κράτους, ακολουθούν σημειώσεις χρονολογικαί του Ίσιδώρου της Σεβίλλης, (περιφημου θεολόγου της Ίσπανίας, άποθανόντος τφ 636) και έπειτα έργον του Ίωαννικίου, τό «Χρονίκιον του Κοσμά», ένα «βιβλίον μετανοίας», ένα ήμερολόγιο και ένα νεκρολόγιο πολυτιμώτατο γιά τή ιστορία της Βοημίας.

Στό τέλος υπάρχουν διάφορες και καβαλλιστικές συνταγές γιά τή θεραπεία διαφόρων άσθενειών, γιά τήν άνακάλυψη κλεπτών, μαγείες, έξορκισμοί κλπ. Τό ήμερολόγιο τελειώνει στό έτος 1224, από τούτο δέ ορίζεται και ή ηλικία του βιβλίου.

Άλλά σέ ποιό μέρος γράφτηκε τό τεράστιο αυτό βιβλίο; Στήν ερώτησι αυτή οί βιβλιόγνοσται έδωσαν διάφορους άπαντήσεις. Η πιθανώτερα είνε ότι τό βιβλίο γράφτηκε στό Ποτλαρίτζ, μοναστήρι της Βοημίας. Έν πάσει περιπτώσει, μερικοί στίχοι του κειμένου φανερόνουν ότι ό πρώτος κάτοχος του έζησε στό μοναστήρι εκείνου. Άργότερα οί καλόγηροι του Ποτλαρίτζ, γιά νά τό έξασφαλίσουν από τής επιδρομές των ληστών, οί οποίοι τήν εποχή εκείνη δέν εσέβοντο τίποτε, τό παρέδωσαν στους καπουτίνους του Μπρανούμ...

Κατά τούς χρόνους εκείνους ή φήμη του βιβλίου είχε άπλωθει σέ όλη τήν Εύρωπη. Ο αυτοκράτωρ Ροδόλφος 1ος, ό προστάτης του διασημου αστρονομου Κελλέου, γνωστός γιά τήν άγάπη του στα γράμματα, θέλησε νά τό ιδί. Διέταξε λοιπόν και έφεραν τή Βιβλίον του Διαβόλου στήν Πράγα, όπου έμεινε στήν Αυτοκρατορική Βιβλιοθήκη μέχρι του 1648. Η Σουηδία τήν εποχή εκείνη ήταν μέγα στρατιωτικό κράτος. Και ένας Σουηδός στρατηγός, ό Κάινγκσμάρκ, μετά τήν πολιορκία και κατάληψη της Πράγας, έγινε κύριος του βιβλίου και τό έστειλε μέ ζουστωδία στή Βασίλισσα Χριστίνα, ως δώρο πολυτιμώτατο. Η Βασίλισσα τό έποποθέτησε στή Β. Βιβλιοθήκη, όπου βρίσκεται ως σήμερα.

Άλλά γιστί τό γιγάντιο αυτό χειρόγραφο όνομάζεται «Βιβλίον του Διαβόλου»;

Στήν Πράγα κυκλοφορεί άκόμη και σήμερα μιά παράδοσις, κατά τήν όποιαν ένας καλόγηρος κατεδικάσθηκε σέ θάνατο γιά άποτρόπαιο έγκλημα, και έπρόκειτο νά χριστί ζωντανός μέσα σέ τοίχο. Και όμως έπέτυχε τή χάρι, παρουσιάσας έξαφνα τό τεράστιο τούτο βιβλίο, πού τό είχε συντάξει και άντι-

γράφει στό διάστημα μιάς μόνης νύχτας. Άλλά βέβαια τούτο ξεπερνούσε τής ανθρώπινες δυνάμεις. Γι' αυτό όλοι πίστεψαν ότι ό καλόγηρος είχε συνεργόν, ό δέ συνεργός των καλόγηρων — κατά τήν ιδέα όλων των λαών — είνε ό Σατανάς !

Εκτός του θρύλου τούτου, βρίσκεται σέ μιά σελίδα του βιβλίου και ή ζωγραφιά του Διαβόλου ως είδος ύπογραφής, ή τουλάχιστον γιά τό παραστήση πώς ήταν ό Έωσφόρος όταν φανερώθηκε στό κασοφόρο κατάδικο.

Υπόκει όμως και άλλος θρύλος, πολυπλοκώτερος, πού έξηγει τή σατανική όνομασία του βιβλίου. Λένε δηλαδή ότι ό Διαβόλος άκουσε τον καταδικασμένο καλόγηρο νά φωνάζη, ζητώντας τή βοήθειά του στήν κρίσιμη εκείνη νύχτα, και φανερώθηκε μέσα σέ φλόγες—όπως ό Μεριστοφέλης στό Φόουστ. Τόν εσημβούλευσε νά μή φοβάται και νά δεχθή μέ θάρρος νά χριστί.

— Τήν τελευταία στιγμή θά φανερωθώ έγώ και θά σέ σώσω ! εϊπε.

Πραγματικώς, τήν άλλη μέρα, τό πρωί, όλοι οί άγιοι καλόγηροι έτοιμάσθηκαν νά παραστούν στό μαρτύριο του συναδέλφου των. Ο κατάδικος, μέ δεμένα πισθάγκωνα τά χέρια, οδηγήθη στον ώριμένο τόπο. Οί χριστιές είχαν πάσει τά μυστήρια στα χέρια τους και ό ήγούμενος εδιάρβασε τής τελευταίες εύχές των «ψυχουραγούντων», όταν άξανα από τό ύψος του καμπαναριου της Μονής άκούστηκε νά σημαίνη ή μεγάλη καμπάνα μέ τρόπο διαβολικό.

Οί χριστιές τρομαγμένοι άφησαν τά μυστήρια νά τους πέσουν από τά χέρια και οί ψαλμοί κοπήκανε στα ζεύλη του ήγούμενου. Ένώ οί καλόγηροι έστεκαν σιωπηλοί και κατάτληκτοι, ό κατάδικος, πηξε θάρρος και κοιτάζοντας τό καμπαναριό εφώνασε :

— Άν είσαι ό σύντροφός μου, πήδησε άμέσως γιά νά μέ ελευθερώσης !...

Ο Διαβόλος, μέ μορφή και ράσο καλόγηρου παρουσιάστηκε στήν χορηφή του καμπαναριου, πήδησε από τό τεράστιο ύψος και έλυσε τά δεσμά του κατάδικου. Οί καλόγηροι, μόλις είδαν τό θαύμα, έννοιασαν ότι ήταν κάποιος άγιος και έπεσαν χάμυο μισρούμια !...

— Άθλιοι άμαρτωλοί ! τούς εϊπε ό Διαβόλος. Σηκωθήτε άμέσως και τρέξτε νά μου φέρετε καθένας όσους γαϊδάρους άπαντήσετε στ δρόμο σας !...

Πρώτος ό άγιος Ήγούμενος, έπειτα όλοι οί καλόγηροι εσηκώθησαν, άφησαν μάγραφο τό μοναστήρι και σκορπιστήκανε γυρευόντας όνους !...

Επειδή όμως οί όνοι ήτανε ζήφο σπάνιο στή Βοημία, χρειάστηκε νά περάσουν πολλά χρόνια. Όταν τέλος εμαζεύθησαν 160 όνοι, έτελέστη τρομερή ειδωλολατρική εκατόμβη. Επί παρουσία του Σατανά, τά δυστυχισμένα ζώα σφαχτήκανε, εγδαρθήκανε και τά τομάρια τους, καλά καταγερασμένα, άπετέλεσαν τό βιβλίο.

Τότε ό Διαβόλος, γιά νά τυραννήσει και αυτόν άκόμη των προστατευμένο του, τον εκέισε σ' ένα ψηλό Πύργο και τού εϊπε :

— Δέ θά πεθάνης, άν δέν τελειώσης τό βιβλίο μου !...

Ο καλόγηρος ρίχτηκε στή δουλειά. Έγραφε, έγραφε κυριολεκτικώς σάν δαμονισμένος.

Τά χρόνια περνούσαν και τό βιβλίο δέν έτελείωνε. Ο Διαβόλος συνείδιζε νά κλέβη, από καιρό σέ καιρό, ένα φύλλο γιά ν' αναγκάζη τον καλόγηρο νά τό άντιγράψη. Έτσι περάσαν δύο αιώνες κατά τό διάστημα των οποίων ό κατάδικος παρακαλοήσε μέ δάκρυα τό Διαβόλο νά τον άφήση ν' αναπαυθί κι' αυτός σ' ένα τόφο.

Επί τελους ό Σατανάς τον έλυπήθηκε, και ό διάλογος πέθανε μόλις έγραφε τή λέξι «ΤΕΛΟΣ».

Από τήν εποχή εκείνη οί χριστιανοί εκόιταζαν μέ φόβο τό σατανικό εκείνο βιβλίο, τό οποίον εξακολουθει άκόμη και σήμερα νά χάνη κάποτε μυστηριωδώς ένα φύλλο.

Αυτή είνε ή «Βιβλίον του Διαβόλου» πού αποτελεί τό καύχημα της Βασιλικής Βιβλιοθήκης της Στοκχόλμης.

ΤΑ ΔΙΑΖΥΓΙΑ ΣΤΟ ΠΑΡΙΣΙ

Από τό τελευταίο τεύχος των «Στατιστικων άνακοινώσεων της πόλεως των Παρισίων» πληροφορούμεθα, ότι τά διαζύγια τά οποία εφεδθήσαν τούς τρεις τελευταίους μήνας στό Παρίσι άνέρχονται εις 880, ήτοι τον Αύγουστον 120, τον Δεκέμβριον 340 και τον Οκτώβριον 420.

